

Архетип жртве и предатора -
Мр сци Александар Митровић Метаноја

ЧАСОПИС ХАЈР

Први број, летња сезона 2020.г

Разговор са његовом екселенцијом,
палестинским амбасадором -
Истина и предрасуде

Главни узрок смрти до 2050.године -
проф Јован Марић

УДРУЖЕЊЕ ХАЈР

Истакли бисмо да смо политички неопредељени, те да су наши чланови припадници различитих конфесија, религија, професија, степена образовања итд. Одричемо се опредељености било ког типа и истичемо борбу за породицу, за дизање свесности против сваког типа насиља, посебно породичног као нашу смерницу деловања. Прихватимо помоћ од свих који желе да изразе своју хуманост кроз рад за удружење, донацију у новцу, потребштинама, гардероби, храни итд. Помозите онима којима је неопходно.

УДРУЖЕЊЕ ХАЈР

Ул. Господар Јевремова 11, 11000 Београд, жиро рачун: Матични број: 28215690***ПИБ: 109797962***
Шифра делатности: 9499*** Е-mail: uznhajr@gmail.com <https://www.facebook.com/PUZN.HAJR/> Банка
Интеза: 16000000053443390 Девизни рачун: 0054000045546

Оснивач и председник: Хајрија Рамадани

Гл. И одг. Уредник часописа Хајр : Драгана Симић

Редакција: Нада Куколић, Нада Караџић, Божица Велуисис, Атина Гајдош, Срђан Симеуновић Сендан
ЦИП:*****

Дизајн корица- По цртежу дописнице Атине Гајдош

Чланови редакције, одричу се сваке зараде од часописа, сматрајући то донацијом за фонд Удружења Хајр, за оне најугроженије, чиме, сви ми заједно дајемо свој допринос.

ОСНИВАЧ И ПРЕДСЕДНИК УДРУЖЕЊА:	Хајрија Рамадани	+381 64 482 95 99	uznhajr@gmail.com
УПРАВНИ ОДБОР:	Калле Кнежевић, Љиљана С. Ракић	Вишња Милошевић Хајрија Рамадани	Љубица Савић
НАДЗОРНИ ПОЧАСНИ ЧЛАНОВИ:	ОДБОР: Љиљана Перић 1.Проф.др Јован Марић 5.Божица Велуисис, књижевница	Јован Марић 2.Проф. ВМА Хатица Бериша	Кадира Џенановић 3. Мина Костић, 4. Тамара Ђурић, новинар
КООРДИНАТОР СВИХ ТИМОВА:	Маријана Савић	uznhajr2@gmail.com	СЕКРЕТАР: Весна Панић uznhajrsekretarijat@gmail.com
ЗАПИСНИЧАР:	Драгана Батас	uznhajrdocument@gmail.com	
БЛАГАЈНИК:	Милка Хилдербрандт	ФОТОГРАФ:	Риста Ристовски
ПРАВНИ ТИМ:	Координатор- Вишња Божовић,адвокат	uznhajr1@gmail.com Милошевић	Ана Максић, адвокат uznhajrpravnitim1@gmail.com
Катарина		Нинић Смиљка, адвокат	
ПСИХОЛОШКИ ТИМ:	Координатор- Љиљана С.Ракић	uznhajrpsiholoskitim@gmail.com	Заменик координатора- Маријана Савић
КУЛТУРНИ ТИМ:	Координатор-Драгана Симић	uznhajrkulturnitim@gmail.com	ДИЈАСПОРА: Координатор Божица Велуисис
ПЕНЗИОНЕРСКИ ТИМ:	Милка Хилдербрандт	uznhajrpenzionerskitim@gmail.com	
ОМЛАДИНСКИ ТИМ:	Вукашин Стаменковић	uznhajromladinskitim@gmail.com	ДЕЧИЛИ ТИМ: Координатор: Марина Стаменковић uznhajrdecjitim@gmail.com
МЕДИЈА ТИМ:	Координат-ор: Атина Гајдош	1. uznhajrpress@gmail.com Заменик: Бојан Николић	КРЕАТИВНИ ТИМ: uznhajrkreativneindustrije@gmail.com

КАНЦЕЛАРИЈЕ:

1. АРАНЂЕЛОВАЦ: Координатор Ана Максић, заменик Јелена Величанин (uznhajrarandjelovac@gmail.com)
2. ШИД: Координатор Драгана Симић, заменик Снежана Берић, uznhajrsid@gmail.com
3. ТРСТЕНИК- uznhajrtrstenik@gmail.com
4. ЛАЈКОВАЦ: Координатор Александра Пилиповић, uznhajrlajkovac@gmail.com

Овај и сваки наредни број, посвећен је првенствено циљевима који су зацртани када се оформило Удружење Хајр. Дизање свести. Помоћи. Бити хуман. Одвајајући своје време, своје идеје а неко и свој новац, или стару гардеробу која чека у ормару ви ћете неког усрећити. И управо зато је и настао овај часопис.

Нисте живели све док не учините нешто за некога ко Вам се никада неће одужити.

Најважнија ствар коју отац може да учини за своју децу јесте да воли њихову мајку – Теодор Хесбург

Како ћете допринети светском миру? Идите кући и волите своју породицу.“ – Мајка Тереза

Иако се очекивало, да буде попут свих других и да говори само о активностима Удружења промишљајући, креирајући овај први број ипак сам га направила мало друкчијим и приступачнијим. Тема насиља је доиста мрачна али реална а, ми се требамо едуковати и информисати на овом пољу – бар основама. Како не бих упала у вртлог тога, акценат јесте на активностима самог Удружења као и тематици, али је избегнуто да потпуно подлегне депресивним излагањима те сам се поиграла формирајући рубрике, различите, едукативне и информативне. За свакога спремили смо по нешто. Подучићемо вас тематици која је некоме животни проблем а то је насиље што се посебено истиче у рубрици „Психолошки кутак“. За оне који воле историју имамо и рубрику која се тиме бави, као и спорт итд. За свакога по нешто. Свакако, нисмо заборавили и оно актуелно – Корону. Ко ће то икада па и заборавити? Сликари су о томе сликали, писци писали, научници расправљали. Понешто ћемо и о томе рећи, поготово из перспективе која је за нас доминантна.

Хвала Вам што нас читате!

Драгана Симић,
Гл. И одг. Уредник часописа Хајр
uznhajrkulturnitim@gmail.com
061 305 35 39

ПОНЕШТО О НАМА – УДРУЖЕЊЕ ХАЈР КАО ЈЕДИНСТВЕНО У ЕВОРПИ

Иако је наш епи-центар Београд, ипак сарађујемо и са другим градовима. Поводом 16 дана активизма, у Шиду смо у децембру 2019. године одржали округли сто „Сарадња институција ради спречавању насиља“. Како се говори управо о САРАДЊИ СА ИНСТИТУЦИЈАМА учесници су били општина, центар за соц. рад као и школе. Како су наши оснивачи управо жртве насиља, по чему смо јединствени у Европи, онда и није тајна – да свој посао радимо од срца. Трибине овог типа одржане су и у другим

градовима како би се деловање нашег удружења проширило по Србији и региону (Аранђеловац, Бор, Инђија, Нови Пазар, Трстеник итд). Не кажемо да институције не раде свој посао, напротив нама су небројано пута изашли у сусрет али, жртвама насиља помоћ је потребна и од грађанског сектора ради њиховог осећаја сигурности на првом месту а, посебно ако долази од некога ко је прошао оно што и они те је сасвим јасно да је квалитет помоћи бољи и свакако, срдачнији.

УЖН Хајр ширећи причу о себи, активно помаже кроз психолошку, медицинску и правну помоћ, збрињавању у сигурне куће и решавању проблема запошљавања, односно социјализације и укључивања у токове живота. Свакако да све то није оствариво без учешћа институција као што су Центар за социјални рад, МУП, Судови и остали надлежни органи.

Оно по чему се разликујемо, јесте да су удружење оформиле жене, жртве насиља након изласка из сигурне куће и један од оснивача и сама жртва насиља је председница Удружења Хајрија Рамадани. Баш зато што су једно овакво Удружење оформиле некадашње жртве насиља, оно је као такво – ЈЕДИНО И ЈЕДИНСТВЕНО У ЕВРОПИ.

Подаци за Србију су ипак поражавајући, тако за Шид у протеклој години било је 57 пријава и само један решен случај. О чему се ради? Жртва када изађе из сигурне куће или када схвати да нема средстава (ако није у сигурној кући) обично повуче тужбу и врати се пређашњем животу. Стога, потребно је деловати да се ова слика промени, да у правном систему жртва добије посебан статус те треба спречити да се врати насилнику или да одустане од тужбе. Потребно је деловати на промени ове слике кроз економску обезбеђеност исте, кроз могућност рада и зараде, помоћ правну и психолошку како би могли да наставе свој живот. И то је управо оно чиме се бавимо.

Наши догађаји могу вам бити интересантни – од књижевне вечери са Благојем Баковићем који је отворио догађај песмом „Молитва“, до модне ревије у Божидарцу или обележавања сећања на убијене жене на тргу Републике. Нашим догађајима присуствују министарства, амбасаде и други значајни гости. Они али и Ви, свако нам треба јер само за једну жртву насиља један човек не може учинити ништа.

Напорним радом проширили смо се територијално, те имамо канцеларије у Аранђеловцу (Координатор – Ана Максић), Шиду (Координатор Драгана Симић), Трстенику, Лајковцу и централну у Београду. Председница УЖН Хајр Хајрија Рамадани и сама је жртва насиља која је након изласка из сигурне куће, решила да са другим женама оформи Удружење које ЗАИСТА ПОМАЖЕ жртвама и сви ми, који смо ту да Вам помогнемо.

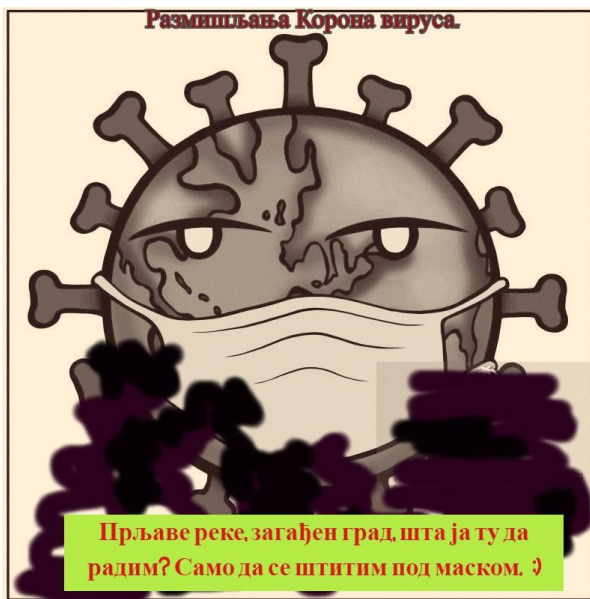

Посебну захвалност дугујемо нашим донаторима: БАНКА ХРАНЕ ,ЛИЛИ, ОПШТИНА СТАРИ ГРАД, ЧУКАРИЦА, ЗВЕЗДАРА; ЦРВЕНИ КРСТ ВРАЧАР И РАКОВИЦА, МИЛОВАН МИЛИЋЕВИЋ, ПАЛЕСТИНСКА АМБАСАДА, БОЖИЦА ВЕЛОУСИС .

**ЗЛУРАДА КОРОНА ИЗЛЕЧИЛА СЛОНА!
(Корона побегла из загађене Србије!)**

Ово би дефинитивно био наслов и поднаслов који бисмо волели да је истинит, али и то је питање – да ли је Корона вирус избирљив – да ли је педантан те му сметају реке препуне смећа, или град чија је загађеност била готово највиша у Европи? Рекла бих не, јер ипак дошао је из Кине где су људи давно заборавили шта значи дисати. И опа! Откуд онда вирус који напада ухо, грло, нос? Заиста зачуђујуће – али како да не...

У сваком случају треба разбити предрасуде у вези овога управо информацијама са званичних извора и у крајњој инстанци и чистом логиком, па и науком. Помало смо препаднути Коронском епидемијом поготово када се наводе чињенице да симптоми варирају од благе прехладе до САРС-а (Тешки акутни респираторни синдром). Треба узети и чињеницу да Корона није дечачић, први пут је изолован 1962. године, дакле ради се о групи вируса за које се зна већ 52 године. Али опет влада хистерија, па и код нас где Корона, још није купио-ла (не знамо ког је пола ☺) карту не би ли се поиграо са нашим носевима. Чини се, да је дао нови подмладак те је изашла мутација која изазива, изгледа, сличне симптоме – тегобе у горњим дисајним путевима (прехлада). Као и код прехладе, може отићи на плућа. Опет као и прехлада. Ваљда, све што се не лечи оде корак напред.

Дизајн – Драгана Симић

Како деца личе и имитирају родитеље тако и нови Корона којег су коронски родитељи крстили – Covid-19 ради управо, идентичну ствар као и родитељи. Напада нос те слинимо, некеме (ко се не лечи или је слабијег имунитета) оде на плућа а код оних (Код којих већ постоји неки проблем у имунитету или организму, могу бити и године старости) долази до смрти. СЗО (Светска здравствена организација) наводи да је 10. 02. 2020. Године регистровано 40.651 оболелих и 910 умрлих лица – од чега је највише њих у Кини. Ту треба узети у обзир да ова епидемија и није тако страшна када схватимо да на свету има 7,53 милијарди људи. Друго, статистика је наравно, половична јер се не наводе : Године старости (доста старијих људи тешко преживе и грип!), да ли је било других обољења (Ако добијете грип а, имате рак, јасно је какав је исход..) као и загађеност

у Кини која је већ донекле отровала, односно ослабила организам – првенствено плућа, дисајне органе. Не треба изузети и чињеницу – да епидемија не значи и престанак живота. То је само једна болест (обично инфективна) која се необично често враћа. Дакле епидемија је када у једној држави један те исти политичар долази на своје председничко место (То би била политичко-столична или устоличена епидемија ☺) а, исто тако то може бити и сезонска прехлада, поготово када у јануару уместо снега, имате пролеће. Дакле учестала појава враћања најчешће инфективних обољења. У сваком случају, и ми смо на добром путу да постанемо „оплемењени“ можда неким новим вирусом који ће мутирати или ћемо ми „еволуирати“ и добити другу главу. Није страшно , бар ћемо бити паметнији. А томе у прилог говоре такозване ПМ честице, односно ПМ 10 које удишемо и убризгавамо у свој крвоток изазивајући штету плућима и срцу. СЗО (Светска здравствена организација) у последњем извештају о утицају спољашњег ваздуха , у сарадњи са Институтом здравља Србије „Др Милан Јовановић Батут“ говори да је загађеност узроковала 4,2 милиона превремених смрти. Дакле Корона вирус је заиста, мала бебица коју боље да усвојимо а решимо се загађености. Јер неће нас Корона вирус одвести у наредни живот, већ загађеност. Али ни то није страшно и можемо се потрудити да извршимо једно колективно самоубиство ако – посадимо још коју Термоелектрану у нашој родној Србији, повећамо саобраћај (и то старија аута, они загађују чак 25 %) а наравно, ту су и котларнице, градско грејање а, тешко да се можемо смрзавати, као и бројне фабрике - загађивачи! Опет, могла би добра вила да нам омогући модерније пећи или бар, јефтин гас.

И то Вам је укратко, компаративно излагање о загађености и Корони, свету, који не заборавите има 7,53 милијарди људи и чини се да од загађености превремене смрти су чешће и износе око 4,2 милиона одузетих људских живота што је чини се, проблем светских сразмера којим се треба бавити.

И за крај, препоруке наше владе јесте да се чувате и останете кући, носите маску и рукавице када сте у затвореном простору као што су аутобуси, поште, продавнице итд. Ваше здравље, вама је битно а, моја препорука је да се информишете о томе – како се диже имуни систем, како се изборити против вируса ако до сад нисте. Сезона вируса свакако је при крају, али доћи ће јесен и ново пролеће а није лоше научити нешто о тој науци вирусологији а и оној другој – имунологији, јер знање је моћ а страх, је слабост.

Д. Симић

АКТИВНОСТИ УДРУЖЕЊА ХАЈР ТОКОМ ВАНРЕДНОГ СТАЊА

Након проглашења ванредног стања због вируса Ковид-19 Удружење Хајр није престало са радом, напротив.

Пружана је психолошка помоћ путем телефона а, збринута је и жртва насиља Д. Која је у току полицијског часа, због страха од напада била склоњена у други стан и обезбеђена је храна за њу и њену децу. У неколико наврата делили смо пакете на територији Београда,

Шида и Аранђеловца. Помогли смо најугроженијима, јер због немогућности да раде неки су дошли до саме ивице глади.

Д.Симић

ПСИХОЛОШКИ КУТАК

АРХЕТИП ЖРТВЕ и АРХЕТИП ПРЕДАТОРА

У дубинској психологији појам жртве је од посебне важности. Без жртве није могућ процес индивидуације. У фази индивидуације коју називам метанојом или преумљењем имамо жртвовање архетипа персоне или маске којом кријем своју душу и од нас самих – немушти језик детињства који смо одавно заборавили.

У дубинској психологији појам жртве је од посебне важности. Без жртве није могућ процес индивидуације. У фази индивидуације коју називам метанојом или преумљењем имамо жртвовање архетипа персоне или маске којом кријем своју душу и од нас самих – немушти језик детињства који смо одавно заборавили. На крају процеса индивидуације или обожења, у интровертној и интроспективној фази долази до жртве ега да би се херој поистоветио са Јаством – оса Ја-Јаство као средиште и целина психе.

У оквиру динамике индивидуације имамо комплементарност на релацији жртва и психотичко психопатско језгро у архетипским дубинама психе.

У старозаветној *Књизи о Јову* дат је архетип жртве кроз страдање праведника Јова. Аналитички, Јов неправедно страда, јер није развио духовну димензију своје личности. Заборавио је немушти језик детињства усмеравајући своју пажњу на материјални свет да би се на крају пред Богом покајао и доживео метаноју, преображење, што нам говори о потреби да се током обожења не само Ја-свест поистовети са Јаством, већ и Јаство са Ја-свешћу које неправедно страда као жртва ђавола или психопатских тенденција у личности, метафизичкој и материјалној равни. О томе нам говоре и речи распетог Христа: „Оче, зашто ме остави“. Сам Бог Отац постајући сав човек проговара кроз Христа. На дубинско-психолошкој равни, реч је о поистовећењу Јаства са распетом Ја-свешћу.

На сличан начин као у динамици несвесног и религији, у тварном свету који живимо имамо поделу на жртве и предаторе. Предатори су психопате који чине око 4 процената популације, ако је реч о генуиним психопатама, док реактивна психопатија може да поприми облике пандемије у тоталитарним друштвима и под утицајем индоктринације медија. То су особе без емоција, саосећаја и савести, који компензирају тај недостатак жељом за моћи и контролом над другима. Пажљиво бирају жртву међу слабима, моралним и савесним људима на сличан начин као што предатори у животињском свету никад неће напасти другог предатора, већ незаштићену јединку, често слабу и болесну. Процес манипулације жртве од стране предатора има више фаза. Кад је реч о емотивној манипулацији, прва фаза је бомардовање љубављу када предатор заводи жртву да би је касније искоришћавао. У овој фази жртва треба да обрати пажњу на јасне симптоме психопатије попут посесивности и љубоморе. На тај начин може да препозна предатора на почетку љубавне везе. Психопате су вешти глумци и лажови све са циљем манипулације и контроле над жртвом. У

овој почетној фази манипулације постепено се развија потреба предатора да изолује жртву од свих пријатеља, чак и ближњих, породице не би ли лакше манипулисала са жртвом. У другој фази, фази девалвације, предатор показује своје право лице.

О томе на литераран начин говори роман Роберта Луиса Стивенсона *Доктор Цекил и господин Хајд*. Као да у једној особи имамо две потпуно различите личности, једну која је добра и пуна љубави, и другу злобну и користољубиву без и трунке емоција. Овде није реч о поремећају вишеструке личности као у поменутом роману, већ о вештој глуми психопата, који је ставио персону љубави не би ли опсенио жртву. Психопати су по правилу добро социјализовани, са површинским шармом и унутарњом напетосту коју уносе свуда где се појаве и често су омиљени у друштву. Трећа фаза је фаза одбацивања када предатор сурово и без икаквог саосећаја одбаци жртву, јер ју је изманипулисала и искористила или је његова игра разоткривена. Тада се обично предатор пребацио на манипулацију друге жртве. Будући да психопати имају поремећен его у смислу надувавања ега до архетипа моћи, осећаја бога без Бога, осећаја да је сам его Бог, тј сам психопата је постао бог без Бога, јер своју душу одбацио и продао зарад моћи, што је Христос одбио приликом сукоба са ђаволом. Психопати уживају у тој лажној свемоћи коју морају стално да доказују малтретирајући и злостављајући своје жртве. Због тог осећаја свемоћи, надуване свести поистовећене са архетипом моћи, психопати никад не остављају на миру своје жртве, тако да након фазе одбацивања следи фаза усисавања када психопата поново глуми лажну осећајност и љубав не би ли се поново приближила жртви, опсенила је и манипулирала.

Генеза психопатије је различита. Може бити урођена, а може настати у раном детињству уколико недостаје родитељски модел за обликовање Над Ја или услед малтретирања. Сличан модел имамо и код жртве, често недостатак једног од родитеља, који је саму жртву подстакао на интроспекцију и саморазвој. То нам говори да је код психопата много јаче психотичко језгро, те свој развој усмеравају од Јаства ка архетипу моћи, док је код жртве снажнија духовна вертикала и морални стожер личност, те имају тенденцију ка духовном диву и унутарњем поистовећењу са Јаством.

Жртва може да приступи релацији са психопатом на више начина. Први начин је тотално покоравање и потчињавање, што психопата и захтева од жртве. Тиме жртва у потпуности дисимилира себе као личност постајући роб предатора. Други начин је отпор и сукоб са психопатом, што се не препоручује без подршке пријатеља и родбине. Трећи начин је бекство од психопате и прекид сваке комуникације. Жртве су склоне манипулацији услед пренаглашености Над Ја, тако да је прекидање сваке врсте релације са психопатом најбезболније решење.

Ове игре предатора са жртвама имамо на свим животним пољима, од политике до корпорација и лажних пријатељстава која се базирају не на поверењу и емоцији, већ на интересу и користи. И зато следећи пут обратите пажњу коме отварате своју душу, јер можда имате посла са суровим предатором.

Мр сци. Александар Митровић Метаноја

НАСИЛНА СМРТ – ГЛАВНИ УЗРОК СМРТИ У 2050-ој ГОДИНИ

Футуролози кажу да ће главни узрок смрти за следећих 30 година, дакле у 2050-ој години бити тзв. Насилна смрт: Убиства, самоубиства, разни удеси, несреће, катастрофе... Већ сада је то главни узрок смрти код адолесцената, у популацији од 15-те до 25-те године живота. Према поменутиим футуролозима медицина ће решити проблем инфаркта миокарда, карцинома, можданог шлога и сличних, сада тешко излечивих болести, али неће моћи да се носи са проблемима насиља, са убиствима и самоубиствима (Подсећам, самоубиство је ретрофлектирана агресивна агресија, агресија окренута ка самом себи).

Зашто је тако? Па, просто зато што у сваком човеку чучи један мали злочинац, једно зрнце зла, код некога бога ми и читав камен а, код некога и права „стенчуга.“ Центри за агресију налазе се у сваком мозгу врсте „homo sapiens“ и да не би дошло до реализације потребно је формирати кочионе механизме. А ти кочиони механизми се ђаволски тешко успостављају. Спољни контролори нашег могућег агресивног понашања, показало се – нису делотворни (што се раније претпостављало).

То су оштре казне за насилно понашање, суров пенални систем, али чак и у државама где постоји смртна казна још увек је веома висок степен агресивног понашања у општој популацији. Отуда је важно у превентивном деловању јачати унутрашњег контролора понашања тзв. Суперего, Над – Ја, ту нашу Моралност. И то је заиста добар механизам сузбијања насилног понашања. Ја те инстанце у нашој личности називам унутрашњи полицајац.

Насиље и страха, где нема морала!

Истраживачи кажу да је толико потенцијалне агресије у људском бићу, да кад не би постојао тај унутрашњи контролор понашања, тај кочничар звани Суперего, живот без хаоса био би могућ једино ако би сваком човеку доделили по једног полицајца.

Како се формира тај унутрашњи контролор понашања, тај Суперего, то осећање кривице или гриже савести? Па, наравно још од детињства. Лица са ауторитетом су инспиратори моралних вредности у једном друштву. Падом ауторитета долази до пада моралности у друштву. А ауторитети су: Родитељи, затим васпитачи, професори у школи, лидери у разреду, медијски идоли који се опонашају, све до директора или председника државе, односно краља. Медији су изузетно значајни у промоцији моралних вредности, односно у превенцији насиља. О томе најбоље говоре тзв. Социјалне теорије агресивности. А то значи, да се агресивно понашање може и научити кроз

посматрање агресије других особа, нарочито ако је агресивна особа била награђена за такво понашање (тзв. Инструментализација насиља). Блиско кореспондирају и фрустрационе теорије агресивности: насиље је последица персоналне фрустрације а, фрустрација је стање када је нека акција спречена ка циљу, ка реализацији. У савременом свету све је више стања фрустрације, па је логично да је и агресивно понашање у порсту.

Проф др сци Јован Марић

СТАТИСТИКЕ

Статистике су преузете са Светске Здравствене организације (СЗО –WHO) и јавне су, те доступне свима. Оне говоре о феномену којим се бавимо и потреби, да свако па и појединац реагује како би се насиље спречило. Највећи проблем настаје управо у изјавама типа: „Шта ја ту могу? То је посао државе. Није! То је посао свих нас.“

Кршење је људских права сваки вид насиља, посебно сексуалног и физичког који доживи једна од три жене, дакле 35% жена у нашој глобалној заједници. Најчешће је то интимни, блиски партнер (30%). Чак 38 % убиства жена су управо починили њихови партнери.

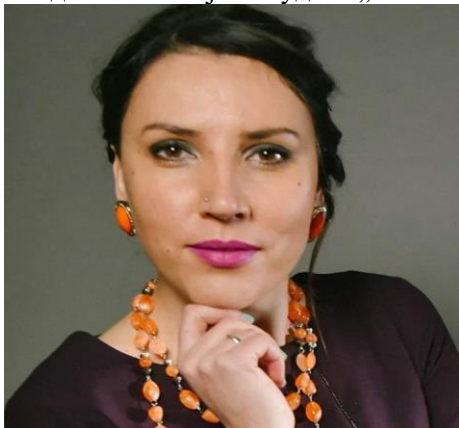
Насиље је узрок физичког, менталног, сексуалног и репродуктивног лошег здравља када су жене у питању и лечење је дуготрајно и муко трпно. Најчешћи профили насилника су: Слабо образовани, са историјом физичког злостављања у детињству (и то најчешће према њиховим мајкама па и њима самима), пороци (дрого, алкохол), вршњачко насиље, проблеми обичајног права – привилегован положај мушкарца.

Зато, мајке и очеви – водите рачуна о себи, самим тим и о својој деци. Могу се окренути против вас а, са друге стране могу поновити вашу причу те и сами постати насилници (у случају синова) и жртве (у случају ћерки). Ово је наша борба, свачија борба јер, како каже госпођа Х. Рамадани: „Ми не знамо ко ће оженити нашу ћерку или се удати за нашега сина.“

МЕДИЈСКИ КУТАК

МЕДИЈИ И НАСИЉЕ

„Није овако било некада. Нико никога није тукао. Муж да убије жену? Злостављао ћерку? Шта је ово данас? Свет је полудео? „

Ма не, то медији преувеличавају и измишљају. Ставе иницијале и искористе машту. Нећу да читам јер нема лепих вести. „ Ове реченице сте сигурно чули небројено пута у комшилују, на пијаци, у градском превозу, у реду у пошти, можда сте их и сами изговорили. Пратећи реакције људи на извештаје црне хронике могли бисмо да закључимо да већина окреће главу од непријатних вести да са гнушањем гледа на извештаје таблоидних новина и портала са сензационалистичким најавама, али са друге стране драстично је порасла продаја и преглед истих.

Да ли је лоших вести све више или се заправо о свему тек проговара? Да ли их је све више или су жене решиле да искораче и пријаве насилника, укажу на проблем, реагују, помогну себи и деци?

Можемо жртве да претворимо у статистику и елаборирмо о томе колико се процентуално породично насиље увећало од средине 20. века до данас, поредимо се са Европским државама, калкулишемо о разлозима, бројимо колико је сигурних кућа отворено, ко је преживео, ко је процесуиран и на колико. Можемо да постављамо питања шта раде службе, држава, оцењујемо ко је одговоран, скидамо одговорност са себе као јединке, као грађанина/грађанке друштва и тако у недоглед, али морамо да знамо да у овом тренутку нека мајка штити своју децу од налета шака свог партнера, некој жени под грлом оштрица ножа, нека девојка тавља трећи слој пудера да прекрије модрице, неко дрхти, плаши се и плаче. Нека жена, нека мајка, неко дете. Не, то се не може догодити нама. То се не може догодити мени.

Влада Републике Србије донела је две стратегије: 1. Националну стратегију за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и у партнерским односима 2. Националну стратегију за побољшање положаја жена и унапређење родне равноправности. Циљ прве стратегије јесте да се у Србији ојача систем за сузбијање насиља над женама у смислу предвиђања мера и активности које спречавају његову појаву, сузбијање негативних последица и манифестација почињеног насиља, као и да се обезбеди заштита жртвама. Циљеви ове стратегије су дефинисани кроз четири области: Превенција, Нормативни оквир, Мултисекторска сарадња и Подизања капацитета институција и специјализованих служби, Систем мера заштите и подршке жртвама. У области Превенције наглашена је важност улоге коју имају МЕДИЈИ, јер начин на који припадници седме силе извештавају умногоме креира јавно мњење. Године 2011. Јелена Алексић и Јелена Ђорговић објавиле су „Приручник за медијско извештавање о насиљу у породици и насиљу над женама“, аи се чини да га поједине медијске куће и новинари заобилазе. У трци за профитом и потребом за победом над конкуренцијом многи медији су почели да крше етичке кодексе правдајући се да читаоци то желе. У јавност се износе паушални закључци, инсинуације, лични подаци жртве, имена малолетних лица, фотографије жртве, куће, називи улица и места. Непрофесионално написани текстови се даље преносе по многим порталима и друштвеним мрежама. Све то битно утиче на формирање слике у друштву о насиљу, о жртви, додатно отежава искорак у пријављивању насилника јер поред интимне борбе за залечење рана, борбе са емоцијама за сопствени живот, небројено пута давање исказа у многим државним службама, мора да се бори и са потенцијалном осудом околине, доступношћу личних података о њој и деци на интернету. А то је поновни шамар, поновни пуцањ у све жртве.

Све те информације остају заувек на дигиталном небу и доступне су свима у сваком моменту. Зато извештавање о насиљу у породици захтева ПОСЕБАН новинарски приступ.

Можда ћете одмах по бацању новина у смеће, затварању лап-топа или преласком преко екрана паметног телефона и одласка на другу страницу заборавити фотографије ужаса, имена и податке жртва и оптужених, али све те информације остају заувек на дигиталном небу и доступне су свима у сваком моменту.

Зато извештавање о насиљу у породици захтева ПОСЕБАН новинарски приступ. Мора се поштовати право на достојанство жртве, прикривања имена малолетне особе, право на приватност, јер замислите да то можете бити ви и ваша ћерка, мајка, бака, најбоља пријатељица, ваша унука. Није безазлено. И не, насиље се не дешава негде тамо. То се дешава вама. То се дешава теби и теби и теби и мени. Економско, физичко, психичко, сексуално, емоционално, дигитално насиље. Насиље над женама, децом, мушкарцима, припадницима верских, националних, сексуалних мањина. Насиље над особама са инвалидитетом. Сви смо некада у неком моменту били жртве насиља, у школи, на улици, на интернету. Зато о насиљу не сме да се ћути. Морамо да проговоримо, едукујемо, разбијемо стереотипе и предрасуде и створимо такав амбијент да жртве никада неће бити шиканиране, накнадно и по стотину пута силоване, претучене, малтретиране од стране друштва и медија и да ће сваки насилник или насилница бити кажњени. А све то омогућава

држава, правосудни органи, професионални медији а, иза свих њих стојимо ми, стоји човек. Јесмо ли то или за човечност мора да се пише посебан приручник?

Бранка Селаковић

ЗАКОНСКИ КУТАК

А Л И М Е Н Т А Ц И Ј А

- ОСНИВАЊЕ ПОСЕБНИХ ФОНДОВА У ИНТЕРЕСУ ДЕТЕТА

Пресудом за развод брака уређују се ко ће бити старатељ деци, уређују се лични односи деце са родитељем са којим не живе, као и висина издржавања које је родитељ са којим деца не живе, дужан да плаћа сваког месеца, као свој део доприноса за подизање деце – алиментација.

По правилу (у теорији) износ издржавања које је родитељ са којим деца не живе (дужник издржавања) мора обезбедити деци најмање исти ниво животног стандарда какав ужива родитељ (дужник издржавања). У пракси је то редак случај. У великом броју случајева, месечне уплате изостају, уплаћује се мање од досуђеног или се, на упозорење да издржавање није плаћено, одговара најчеће опаском да су деца купљене патике, јакне, гардероба, плаћена екскурзија и да је то износ издржавања за тај месец некада се додаје и да је чак преплаћен.

ФОНД који би основала држава, као решење за самохране мајке које би редовно добијале алиментацију а, неплатише би „гањала“ држава док би деца била обезбеђена управо из основаног Фонда (По примеру развијених земаља)

Обзиром да је недавањем издржавања директно угрожен најбољи интерес деце, родитељ је у обавези да се обрати тужилаштву и суду, тако што ће поднети кривичну пријаву за недавање издржавања и покренути поступак принудног извршења који ће се наставити преко извршитеља. Извршење се може спровести на плати или другим примањима која остварује дужник, на средствима на рачуну дужника, или, уколико је тај начин наплате неизводљив, онда се извршење наставља пописом, проценом и продајом имовине коју дужник има.

Како се у већини случајева дешава да нема средстава за намирење дуга, јер је родитељ дужник одједном незапослен, нема имовину на своје име и слично, долазимо у пат позицију, да се застаје са поступком извршења јер нема одакле да се наплати дуг. Што се кривичног поступка тиче, тужилаштво ће, након подношења кривичне пријаве, огласити дужника кривим и обавезати га да у одређеном року изврши своју обавезу и исплати дуг. Како он то неће урадити, након нове кривичне пријаве, изрећиће му условну осуду и обавезати га да исплати дуг који је још више нарастао. Обзиром да ни то неће исплатити, на крају ће добити казну затвора. Свакако ће обавеза издржавања трајати и док траје казна затвора.

Тако дужник оде у затвор, издржавања за децу и даље нема, законски механизми сви исцрпљени, дуг све већи, а нити има одакле да се наплати нити се ишта мења, а деца трпе. Постојећа законска решења су тешко спроводива у пракси. У Србији живи око 116.000 разведених родитеља који живе са децом, а велики број њих живи тек изнад релативне линије сиромаштва. Најмање 50.000 деце не добија алиментацију или је не добија редовно и у умањеном износу. Постојећа законска решења, као што се види из наведеног, тешко су спроводива у пракси. Статистички подаци у вези са наплатом законског издржавања су поражавајући. Овај проблем не може да се реши без адекватне интервенције државе и јасног решења које би у фокус ставило најбољи интерес детета. Конвенцијом о правима детета прописано је (чл.27) да је држава потписница обавезна да предузме одговарајуће мере како би обезбедила да дете добија издржавање. Конвенцију је наша држава ратификовала пре 30 година!

Закон о извршењу и обезбеђењу морао би садржати механизам да потраживања која за предмет имају издржавање деце, имају безуслован приоритет у односу на сва остала потраживања и да се исплаћују ефикасно и брзо у складу са Уставним начелом заштите деце.

Постоји законом прописано право да, уколико родитељ није у могућности да плаћа издржавање, та се обавеза може пренети на бабу и деду, али ни то код нас не функционише у највећем броју случајева из разлога што се у поступцима процењује да бабе и деде нису у могућности да плаћају издржавање.

Све чешће се, као решење наведеног проблема, помиње оснивање алиментационог фонда, за који многи сматрају да би могао бити најадекватније решење овог проблема. Из тог фонда би се исплаћивала алиментација, а држава би гонила несавесне родитеље. Фонд, односно држава, треба да преузме терет принудне наплате у интересу детета. Родитељ – дужник би онда морао фонду да врати утврђен износ издржавања, увећан за 10 до 15 одсто на име накнаде принудне наплате.

Код оваквог решења, поставља се питање ефикасности алиментационог фонда, јер је исти већ раније постојао у Србији, али је угашен из разлога што није могао финансијски да опстане. Када би смо сеоврнули на примере из октугења, могло би да се нађе решење за оснивање фонда који би функционисао и опстао.

У Хрватској је 2014. године усвојен посебан закон којим се регулише право на привремено издржавање деце чији родитељи не испуњавају ту своју обавезу из буџетских средстава државе у износу од 50% законског минимума издржавања. Држава може посредством Центра за социјални рад финансирати привремено издржавање деце из буџета најдуже три године. Исплатом износа привременог издржавања, држава ступа у правни положај детета и на тај начин на њу прелазе потраживања издржавања у висини исплаћеног износа са свим споредним правима, чиме је поједностављен поступак враћања исплаћеног износ држави.

На сличан начин питање финансирања издржавања деце уређено је и у Словенији оснивањем Јавног гарантног фонда за издржавање и инвалидско осигурање.

Функционисање фонда је регулисано посебним законом. Уколико Фонд не обезбеди довољно средстава за финансирање издржавања из сопствених прихода, за финансирање издржавања деце користе се средства из државног буџета. Исто као и у Хрватској, држава ступа на место детета и на државу прелази потраживање.

У Хрватској је један од главних разлога доношења посебног закона било отклањање недоречености и проблема у пракси у вези заштите права детета на издржавање, имајући у виду да се јачање правне заштите не огледа само у признавању одређених права већ и

остваривању у истих путее одговарајућих процесних механизма. Циљ овог закона је да омогући јединствено поступање центара за социјални рад и надлежних тужилаштава у погледу права на привремено издржавање, као и једноставније спровођење поступка наплаћивања износа привременог издржавања од обвезника плаћања издржавања.

Право на привремено издржавање има дете уколико родитељ – дужник не испуњава своју обавезу издржавања на основу извршне исправе, у потпуности или делимично и ако се утврди да баба и деда са стране родитеља – дужника не доприносе издржавању детета најмање у висини која је одређена као износ привременог издржавања. Дете има право на привремено издржавање уколико дужник издржавања свју обавезу не испуњава дуже од три месеца. Право на привремено издржавање траје све док родитељ дужник не почне извршавати своју обавезу издржавања најмање у износу који је одређен као износ привременог издржавања, а дете има право на привремено издржавање у укупном трајању од три године.

У Словенији се сматра да родитељ дужник не испуњава своју обавезу, односно не плаћа издржавање ако га није платио три месеца узастопно или ако га не плаћа редовно. Нередовним плаћањем се сматра када дужник у последњих 12 месеци дугује најмање три месечна давања. Право на исплату имају деца до 15. године старости, а до 18. само ако нису заслена. Дете има право на накнаду и уколико је поступак извршења неуспешн закључен или ако поступак извршења траје дуже од три месеца.

У земљама ЕУ постоје фондови за децу као обавезни (као што је код нас плаћање пореза и доприноса). Од примања се обавезно одређује проценат који се уплаћује у фонд за децу. Уколико нема редовних примања, а родитељ поседује неке непокретности, одваја се проценат који припада детету, који му може обезбедити пристојан живот ако дође до развода.

Свакако је неопходно уредити издржавање деце, јер се недавањем издржавања крше основна права детета. Фонд је једно од најбољих решења којим би се обезбедила сигурност остваривања права детета загарантованог међународним документима, Уставом и законима.

Ана Максић, адвокат у УЖН Хајр, координатор канцеларије у Аранђеловцу.

СВЕТ И РЕГИОН

ПОРОДИЦА И ЖЕНА У ПАЛЕСТИНИ – ИСТИНА И ПРЕДРАСУДЕ

(Разговор са његовом екселенцијом амбасадором Палестине у Београду Мохаммедом Набханом.)

Да ли сте знали да је уткано у фасаду, спољну ограду, под палестинске амбасаде, управо камен донет из Палестине? Успели су да камен транспортују из Азије, чак на Балкан како би утопили себи простор у коме често бораве. За нас је Србија дом, за њих је туђина али са каменом, који је управо са родног тла, издржати те силне године сигурно је лакше. Са друге стране, једна од лепших амбасада, справљених експонатима који приказују палестинску културу, музејским комадима и поклонима – простор који Вас асоцира на музеј? Једна од интересантнијих амбасада које можете наћи у Београду, где од састанка можете направити и обилазак те рећи себи да сте спознали и научили нешто ново а, да нисте отишли у музеј.

У овом броју, управо је Палестина као и појам породице и посебно, жене тема разговора који сам обавила са палестинским амбасадором, његовом кселенцијом, амбасадором Палестине у Београду Мохаммедом Набханом.

Али прво, неколико речи о Палестини, некадашњем културном раскршћу арапског света. приказ је - Пољопривреда, трговина које су у процвату од почетка 20. Века, градски живот приказан кроз театар, музику и књижевност а, уметност не заостаје ни данас. Јафа је била центар, комерцијални град где се производило све од сапуна до маслиновог уља, центар богатства Палестине.

Не треба изузети да су били и Британска колонија а данас, спорно је питање Палестине, иако у политику тога нећемо улазити. Ипак, тема овог разговора свакако је породица у Палестини.

Д.С: Шта данас у Палестини значи жена, добра жена у контексту традиционалног и модерног?

М.Н: Жена у Палестини је као што каже наш познати песник Махмуд Дарвиш, жена је енергија и наша ватра. Дакле, све што избија од нас, од ватре, од енергије, је захваљујући нашим женама. Жена је та која је очувала нас као народ, као традицију и као циљ, као борбу. Жена је у принципу еманципована, она је свуда у друштву. Она је министар, судија, професор, возач. Она је све

Д.С: Мајка?

М.Н: Мајка наравно. Она је мајка, лекар, медицинска сестра. Ви у Палистину кад одете сусрешћете доста жена које су друштвено активне. Ја не могу да одвојим жену као посебну. Она је у свим сферама, свим порам друштва нашег.

Д.С: Који стереотипи владају у односу између жидовских и палестинских жена?

М.Н: Мени се чини да су те жене врло сличне, без обзира да ли су жидовске или палестинске. Жене су мајке, сестре, љубавнице. Све ово. Без обзира да ли су муслиманске, жидовске, хришћанске. Жене се не разликују по вери, као мушкарци. Али жене не. Жене су жене и ништа друго. Оне су оно што даје живот, смисао.

Д.С: Откако је оформљен Израел 1948.године, избило је 6 ратова и 2 народна палестинска устанка. Ми нећемо о политици, интересује ме какво је било учешће жена у овим дешавањима?

М.Н: Жене су на жалост увек жртве у свему томе. Прве жртве свих ратова. Не могу да одвојим, али наше жене су доста страдале.

Д.С: На који начин?

М.Н: Жене су 1948.године изгубиле домове, мужеве, децу. Остале су кући, мада то није кућа. Ја сам, одрастао у шатору у којем је била моја мајка

Д.С: Мајка је остала са вама а, шта је са оцем?

М.Н: Мајка је остала са нама, јер отац је морао да иде негде да ради, да зарађује. Жене су остајале саме са децом, и оне се одгајиле ту децу, која смо ми сада.

Д.С: Прича је сваког рата, да жене остају и чувају породицу а, мушкарци да оду у рат – јел тако?

М.Н: И у свим тим ратовима који су касније долазили, то се поновљало.

Д.С: Породица у Палестини. Можете ли објаснити улогу и могућности жене, породице?
М.Н: Породица код нас је још увек окосница друштва. Врло је важна карика у друштву и жена је та која је очувала ту породицу. Кућа у којој нема мајке, то више није дом.
Д.С: Кажу да је породица основна ћелија друштва и друштво које пропада у њему пропада и породица. Дакле, код вас је породица још увек јака. Оно што ме занима, да ли је бити Палестинка уско везано за религију или постоји право избора?

М.Н: Не, то није везано за религију. Трећина Палестинаца су хришћани – православци, неки су католици, неки протестанти. Код нас не постоји та разлика ко је муслиман, ко хришћанин. Међу нама хиљадама година живе и Јевреји. Људи то не знају. Али у Наблосу живи једна мања група људи, неколико хиљада – Самарићани. То су прави Јевреји.

Д.С: Наблос, је на западној обали. Самарићани су познати из библијске поуке о Добром Самарићану који помаже опљачканом човеку крај пута као и из приче где Самарићанка Исусу даје воду. Данас, су то они Јевреји који су остали?

Западна обала, Палестина.

М.Н: Да. Они живе код нас и одбијају, да буду Израелци. Одбијају да буду држављани државе Израел.

Д.С: Какав је њихов однос са Палестинцима?

М.Н: Они се декларишу као Палестинци и поред свих напора Израела да их укључи.

Д.С: Које је племе остало од 12 јеврејских племена или су из свих племена остали појединци?

М.Н: То су Самарићани. Они тако себе зову и сматрају, они носе нашу ношњу, говоре арапски и наравно имају и свој језик. Говоре стари Хебрејски, који се не користи у Израелу.

Д.С: Зар Израелци не говоре стари Хебрејски. Ипак је то један од ретких језика који није мењан, прилагођаван?

М.Н: У Израелу се не говори Хебрејски. Већ нека мешавина – Немачки, европски, јидиш.

Самарићани кад говоре, ја могу да разумем а, Израелце мало.

Д.С: Компарација би била као српски-македонски?

М.Н: Тако нешто. Пошто хебрејски и европски, јидиш и остале мешавине имају исти корен. То је арамејски језик од ког су настала оба језика. Речи, граматика су слични али нису исти.

Д. С: Да ли можда знате, какав је код Самарићана стереотип породице?

М.Н: Они се множе међу собом, жене се међу собом. Не мешају се са другима, ни са Јеврејима из Израела.

Д.С: Онда се не мешају ни са Палестинцима.Колико их отприлике има?

М.Н: Неколико хиљада људи. Они имају у нашем парламенту свог представника. Према томе, они су наши грађани.

Д.С: Зашто се уопште не мешају са другима?

М.Н: Не, не мешају се. Они сматрају себе правим племеном јеврејским. Израелци су Хазарди, примили су јудаизам. Чисти јевреји су Самарићани а, сматра се и они који су дошли из Јемена. Интересантно да су слични са Самарићанима.

Д.С: Изглед и говор. На то мислите ?

М.Н: И култура коју су сачували.

Д.С: Хвала Вам на овом интересантном дијалогу.

Самарићане, једни сматрају Палестинцима а други Јеврејима а, они за себе мисле да су и једно и друго. Са свима су добри, одржавају баланс. Египат су напустили пре 3656 година и потомци су племена Менаша и Ефраима, синова Јосифових. Након изгнанства северних племена 725.године ПНЕ од стране Асирског Цара Саргона другог, Самарићани су остали на свом тлу, сачували Тору и оригинални хебрејски језик, чак и данас негују ту традицију. И за разлику од Јевреја којима је светилиште Сион, њима је Геризим – место где су се састали Адам и Ева, где је барку саградио Ноје.

Чини се, подељеност постоји свуда , независно од религије а, жена у Палестини која је и министарка и мајка, још увек чува породицу која је темељ палестинског друштва. Савремене заједнице, по статистикама се мењају па и облик и форма породице. Једно је сигурно, жена је стуб али је мушкарац темељ – а, наши узорци почев од родитеља па до председника оно су што ће та породица бити и у шта ће та деца израсти.

Разговор обавила, Драгана Симић

Вања Милићевић, 12 година, Цртеж породице.

ПОРОДИЦА У ПОЉСКОЈ- СУКОБ ТРАДИЦИОНАЛНОГ И МОДЕРНОГ

ФИЛОЗОФСКИ, СОЦИЈАЛНИ - ОГЛЕД

Ово је период снажних политичко-социјалних и идеолошких тензија у Пољској. Одиграва се борба између (најмање) два диаметрално различита погледа на породичан живот а то су – религиозни (Римо-католички) аспект и други или либералан или конзервативан, такође.

Пошто је то тако, социјални радници и институције су врло опрезне при давању података не знајући на који начин ће бити употребљени, у страху да ће бити оптужени на неки начин. Треба скренути пажњу да ове рефлексије, на тему породице, нису научног већ филозофског типа (али не и без чињеница) пољског националног менталитета. Ту је, мит рођен у 19. Веку (Период војне борбе за независност) исказано преко нашег великог песника романтизма и под називом „Мајка – Пољска жена“. То укључује жену, нежну хероину и самопожртвовање у подизању деце, врло често без очев (Умрли су у ратовима и устанцима за независност). Дуго времена, то је била јака национална потреба и врло важна морална обавеза.

И то захтева да мушкарац буде добар војник, добар радник и заради новац за своју породицу, на правом месту. Није било снажних захтева да буде добар отац и едукатор/васпитач своје деце (нису такве биле инструкције). Наравно, то се мења са новим генерацијама (Венчани парови, тренутно око тридесет година старости)

Пропорције између мушке и женске улоге у породици су неуравнотежене, неизбалансиране за сад. Овај модел резултирао је оптерећењем жене/мајке велим одговорностима у смислу одгоја, едукације млађих док је улога оца чешће индиректна и ограничена. Синови су изгубили мушке образце, за своје сопствено одрастање (дистанцирани отац), или су исказани, остварени у некој врсти изопачене форме. Задовољење личних амбиција и жеља жена је некако, забачено негде иза у овом моделу.

Различите опције и визије аспеката породице се боре једни против других.

Једнострана доминација мајке у одгоју сина доводи до формације младог човека који има веома нејасну визију шта је то мушкарац и која је његова улога у породици.

Може осећати врло мало одговорности за своју породицу, може усвојити „мачо“ модел понашања. У сагласју са овим социјалним и културним сегментом, у домену породичне повреде и насиља, пошто он не располаже одговарајућим инструментима како би расправио кућне проблеме са својом женом, као ни да заједнички доноси одлуке.

Наши психолози често то описују као „Петар Пан синдром“, мушкараца неспособног да успостави и одржи праве и зреле односе са својом партнерком. Осећа се више повезан са својом мајком него са својом женом. И жена је боље повезана са породицом из које потиче него са својим мужем.

Тренутно је време великих промена у националном менталитету, и док млађе генерације мушкараца и жена постају део друштва, различите опције и визије аспеката породице се боре једни против других.

Мирослав Груздиен, Пољска

Сукоб генерација настаје када вам деца одрасту, а Ви останете дете- Нада Караџић

ИСЦЕЉЕЊЕ ЕНЕРГИЈОМ – РЕКОНЕКЦИЈА

Реконекција је настала средином деведесетих у Лос Анђелесу. Др. Ерик Пеар је кроз своју киропрактичку праксу приметио да људи реагују на друкчији начин него када је изводио киропрактичке захвате. Дешавало му се да му пацијенти пријављују додире, осећаје а да се он не налази, нити ради на том пределу тела где се осећај одиграва. Дешавало се да пацијент осећа додир, иако су му руке биле на десет, петнаест сантиметара од њих.

Подстакнут тим дешавањима започиње истраживање, које траје годинма а, затим и едукацију која за сада има резултат од око 100.000 људи који су обучени да се баве Реконективним исцељивањем. Питате се, шта је то Реконекција?

Пре одговара, морам напоменути да практичар Реконекције посматра људско биће кроз његову енергију. (Наука је доказала да смо енергија и све око нас, то јесте). А, свака енергија има своју вибрацију и фреквенцију. Реконекција је енергетски третман у коме се са енергијом која долази из етра утиче на нашу сопствену, исправљајући на тај начин недостатке који нам сметају. Може се поредити са инфузијом. Када нисмо добро и нашем телу је потребна хитна помоћ и медицина у том случају укључује инфузију која нешме телу преноси равномерно распоређује све корисне астојке који су потребни за опоравак. Такође, помаже нам да убрзано избацимо састојке који су штетни по нас.

Исту ствар чини енергија која се јавља у Реконекцији. Када смо болесни, емоционално повређени, исцрпљени од константних неуспеха, једноставно се не осећамо добро. То нам говори да један део нас или ми цели, не вибрирамо добро, да наша енергија није на оном нивоу –нама потребном. Ту наступа енергија Реконекције. Она пролази кроз нас, прави контакт са нашом енергијом, преноси јој вибрацију која је нама потребна а, прихвата ону која нам штети и преко практичара излази из нашег бића и преноси се даље.

Ова енергија као да има своју интелигенцију јер преноси тачно оне информације, нама потребне и помаже нам у исцељењу. Као да нас поново доводи у стање целости; као да зна шта је најбоље за нас или то открије у судару са нашом старом енергијом. Она иде на узрок тога што нама смета а не на његове симптоме или последице.Промене које се десе са особом која је прошла кроз третман могу бити моменталне а могу тражити време што зависи од психичког и физичког стања особе. Шта је још добро? Ово лечење није у супротности ни са једним медицинским третманом и лечењем. Чак се и препоручује, да се обавезно настави са претходном терапијом све док та особа не почне да осећа бенефите.

Како изгледа третман? Ви сте на столу за масажу. Обучени, само без ципела. На Вама је само да се опустите и препустите мислима које Вам пријају. Практичар вас не додирује већ су му руке на петнаестак сантиметара од вас и он иде тамо куда га енергија води. Дакле, ово није техника у којој копирамо покрете и информације, већ живућа ствар која ради за наше највише добро.

Саша Дојчиновић, Реконектичар.

ЗВУЧНИ УНИВЕРЗУМ- УТИЦАЈ МУЗИКЕ

Звучи испуњавају читав наш живот. Може се рећи да насељавамо прави звучни универзум у ком све трепери. Од незнатних, невидљивих честица, до небеских тела. И све звучи, чујно или не: Откуцај срца, корак, целов. Хух ваздуха или таласа. Ритмовање кишних капи или лет инсеката. Рад бројних наших рукотворина. Пре и после свега и глас. Чудесни механизам говора и певања. Треперење гласних жица које резонирају на улазу телесне пећине. Изражавају, дефинишу, саопштавају, преносе, од једноставног рефлекса непосредних осцета до најделикатнијих структура мисаоности. Сви су прагови стваралаштва већ ту. Али говоримо о звуку. Последици природних законитости. А законитост почива на складу, усаглашености сазвучја. Сатреперавању бројних струна земаљске небеске харфе.

Сав живи свет усаглашен је са родитељском планетом, са њеним треперењем. Њена вибрација одржава звучно биће сваког појединог организма. Вибрација планете, такозвана „Шуманова резонанца“, мерена последњих шест или седам деценија у опсегу је алфа таласа, и износи 7,83 hz.

Под утицајем природних, или промена узрокованих контролисаним односно неконтролисаним последицама активности врста фреквенција се мења. Промене се поклапају са гневом побуњених природних сила...Али када поменемо звуке и тонове прва је асоцијација музика. Још један од традиционалних видова комуникације са планетама, вилама, свецима...Музика прати у сан успаванком, или на последњи починак тужбалицом. Природни календар пољских радова и битне моменте из живота појединаца или заједнице. А разнородне заједнице користе различите низове тонова приликом обликовања мелопоетских образаца, мелодијама испеваног текста. Опсег тонова који сматрамо октавом могуће је поделити на мање делове на безброј различитих начина. Широм света, различити народи, или групе народа, користе многобројне различите лествице. Данашњи, темперован систем, уједначених дванаест размака од пола степена који чине октаву настао је у 17.веку као последица музичке алхемије француског математичара, музичара, припадника језуитског реда. Тада је осмишљен клавир. Бах је промену прихватио, Хендл не. До краја стваралачког живота користио је природни систем температуре. Клавир је унесен у музичке, као и све остале школе. Путем медија и у све домове. Већ постојећи дувачки инструменти прилагођени су захтеву новог система. Трагове наикадашњег препознајемо слушајући старе, традиционалне односно сеоске инструменте. Звуче мало чудно. Као недовољно прецизно израђени. А заправо, говоре другим језиком давних векова...Али то је тек почетак приче о човеку и звуку, музици или вибрацији.

Душан Радовић, проф. виолине

КЊИЖЕВНО ВЕЧЕ УДРУЖЕЊА ХАЈР „ПОКУШАЈ ДА ХОДАШ У МОЈИМ ЦИПЕЛАМА“

У организацији координатора културног тима УЖН Хајр Драгане Симић и уз помоћ , председнице УЖН Хајр Хајрије Рамадани 19. новембра 2019. Године а у склопу 16 дана (месец дана) активизма у борби против насиља организовано је друго књижевно вече са истом тематиком, у општини Врачар, где је књижевно вече отворио управо наш значајни песник, књижевник Благоје Баковић. Иза њега су бројне награде, наше и међународне које потврђују величину овог песника, иако то за њега најбоље ради управо његова – исписана реч.

Важно је деловати на свим фронтovima, кретати се међу свим класама јер то афирмише удружење те постаје приступачно потенцијалним корисницима (Нико не воли тај назив – „жртва“). Управо је књижевност значајна, јер књижевници су записничари одређених феномена и појава у друштву и између осталог, и овог феномена.

БЛАГОЈЕ БАКОВИЋ – ПОЕЗИЈА

МОЛИТВА

Нека ме престигну сви спори и брзи
Ал нек ме не обузме мржња оног који мрзи.

Нека ме саплиће, подапиње, руши
Само нек ми отров не проспе по души.

Дај ми снаге да се и за њега молим
Снага којом мрзи да га јачом волим

Вазнеси ме дотле ако имаш рашта
Да све разумем и да мирно праштам

Па кад мржње очи у мени обуље
Да им хлебом узвратим бубуље

Поврати ми снагу и спаси ми вољу
Да им узвратим и хлебом и сољу.

Нек и своје што хоће мени да обале
Мирно пренесу до друге обале

Дај ми снаге, радости и среће
Да од свега, на трњу, памтим само цвеће.

КРЕАТИВНО ПИСАЊЕ КАО ЛЕК

Постоји много разлога зашто људи пишу приче, песме и романе. Неки желе славу. Други су научили да је писање оно што чине најбоље, што их чини најсретнијим поготово уколико им је то посао. Рејмонд Карвер, краљ америчке кратке приче научила је свој занат док је радила као домар и то је постала његова карта ка бољем животу.

Али, не морате желети славу или богатство да бисте добили нешто вредно у писању, јер писање је глас ваших нада и снова и може чак помоћи да превазиђете неке ваше кошмаре. Аутор Ернест Хемингвеј често је тврдио да писање о проблемима који му сметају му је понекад, и помогло да их превазиђе. Писање о губитку неког вољеног, на пример, може нам дати завршетак, помоћи да преболимо и чинећи тако, производи врсту утехе, такође. Управо сам завршио роман о учитељу који је достигао крај своје каријере, крајњу линију. Као професору креативног писања, то ми је било корисно и пружило ми је нову перспективу моје професије.

Михаел Лојд Греј, Сједињене Америчке Државе,
Професор креативног писања на колеџу у Северој Каролини, аутор бројних књига
(<https://michaelloydgray.wordpress.com/>)

Не вичите на своје дете. Није оно глуво, већ сте ви немоћни. – Афоризам, Нада Караџић

Човек не може бирати време у којем ће се родити и живети. Од њега не зависи ни од којих је родитеља, ни од ког народа ће се родити, али од њега зависи како ће он поступати у датом времену: да ли као човек или као нечовек, без обзира на то у којем је народу и од којих је родитеља-
Патријарх Павле

ИСТОРИЈСКИ КУТАК

НЕУОБИЧАЈЕНА ЛЈУБАВ ФРИДЕ КАЛО

Позната мексичка сликарка, велика уметница, феминисткиња, за коју можемо рећи да је имала свој став и (јако) упорну црту у карактеру – због које је проходила када се веровало да неће моћи, због које је волела себе какву јесте – лепога лица, спојених обрва и бркова које није скидала. Не сумњам, да би она данас била једна од предводника жена у борби против одређених трендова, залажући се за природну жену, вероватно и ону необријану, неиздепирану. Јер, чини се њена борба водила је у правцу – бити што јеси, волети себе такву каква си.

Фрида Кало, рођена у јулу 1907. Године у предграђу Мексико Ситија, Којаокону од оца сликара и фотографа немачко-јеврејског порекла (Потиче из Румуније) и мајке католикиње строгих и крутих назора.

Кроз живот је прати вечита борба са болестима, па и завистима – дечија парализа због које јој је једна нога била краћа, саобраћајна несрећа због које је била у агонији непокретности, операције, физички болови. Али увек је настављала, чак због тога се насупрот медицини која ју је интересовала, окренула сликарству. Све је кренуло од тих бојица, које су јој донели родитељи, како би „убила“ време у болници. И заиста, није само убила време већ га је и савладала – почевши од аутопортрета и настављајући даље, интензивно се интересујући за сликарство.

Но није побегла пороцима а, са њима ни сликару Дијегу Риверу, који јој је донео немире али и нераскидиву везу, која је иако са честим прекидима и неверствима (а не треба заборавити да је и она била склона аферама) ипак трајала до њене смрти. Њено сликарство, специфично је управо по томе што „ја не сликам снове, ја сликам живот.“ Како је сама изјавила.

И заиста, то је тачно, живот испуњен болестима, физичким боловима, патњама па и радостима љубави али и преваре, побачаја и растанака.

Једина самостална изложба је била у Њу Јорку 1938. Године у галерији Јулијана Левијеа а, у Паризу Лувр купује њену слику „LE CADRE“, њен аутопортрет и то је прво дело 20. Века из Мексика које је изложено у овом музеју.

Две године након њене прве изложбе, разводи се са Дијегом 1940. године и након тога тешко обољева. Али колико је та љубав, нераскидива говори управо чињеница да иако разведена, са њим улази у тајну везу која се наставља до њене смрти.

Свега 47 година једног живота пуног болести, несрећа, страдања али и радости стварања којом је обележено њено постојање. Стварала је из себе и својих патњи али и из љубави, необичне и вечито растрзане. Ипак, након њене смрти управо је Дијего био тај који се изборио да њена кућа постане спомен-музеј, који је данас познат под називом „Плава кућа.“

Како је била за њега, уверена сам тако и за све нас је Фрида је симбол жене уметнице, борца за нежност и аутентичност. Она је знак снаге, упорности и (уместо љубави), можда је боље рећи – неуобичајених љубави.

Нада Куколић

СПОРТСКИ КУТАК

ПОСЕТА МУЗЕЈУ ЦРВЕНЕ ЗВЕЗДЕ

Од 48 музеја у Београду, у мају смо обишли музеј фудбалског клуба Црвена звезда, који ради сада већ 35 година, односно од марта 1985.године када је основан. Председница УЖН Хајр, Хајрија Рамадани као и прошле године организовала је овај обилазак за наше кориснике, како за одрасле тако и за децу. Зашто је то значајно? Зато што је то део историје нашег спорта, са назнаком на фудбалски клуб „Црвена звезда“, али исто тако ово је једна од најлепших и најраскошнијих спортских збирки НА СВЕТУ! Све ће Вам то објаснити кустос, кји вас води и указује на значајну збирку коју чини преко 1.400 експоната (трофеја, плакета, слика..) у овом простору који обухвата око 400 квадратних метара.

Драгана Симић

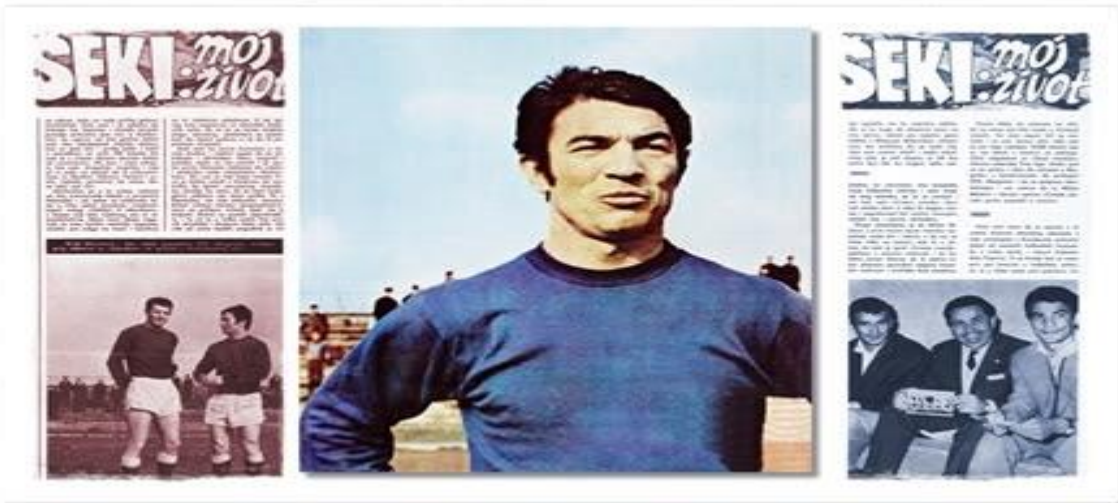

ЛЕГЕНДЕ НЕ УМИРУ, ЊИХОВЕ ЗВЕЗДЕ НЕ ГУБЕ СЈАЈ ВЕЧНОСТИ

Драгослав Шекуларец, популарни „Шеки“ (Штип, 08.11.1937. – Београд, 05.01.2019.) друга фудбалска „Звездина звезда“ после Рајка Митића. Драгослав Шекуларец је рођен у Штипу у Македонији) где је његов отац Богосав био на служби и упознао његову мајку Македонку Донку. Шекуларци су у Штипу живели само неколико месеци након чега се породица преселила у Београд. Драгослав Шекуларец је основну школу, четири разреда гимназије, као и метеоролошку школу учио у Београду.

Међутим, за школу није марио, јер је фудбал постао његова главна преокупација. Кад га је Димитрије Милојевић, некадашњи фудбалер БАСК-а, тренер и штампарски радник „Политике“ приметио у дворишту Друге мушке гимназије, одмах му је било јасно колики таленат поседује. Показало се да је то било откриће које трасирало пут будуће звезде у фудбалски клуб „Црвена Звезда“ као и светски фудбал. Шеки је свој први фудбалски уговор потписао далеког 6. Марта 1955. године када је и постао првотимац Звезде. Интересантно је да је будућа Звездина звезда тај уговор потписао за две грамофонске плоче. Био је то почетак блиставе фудбалске каријере по многим до сада најбољег мајстора фудбалског дриблинга на овим просторима, играча коме то мајсторство нису могле да оспоре ни легенде бразилског Сантоса на челу са Пелеом. Дуго се причало и писало о том фудбалском спектаклу који се одиграо у Паризу, а на коме се Шеки у фудбалским мајсторијама надметао са најбољим играчем тог времена, легендарним Пелеом. После те утакмице у целокупној француској штампи осванули су натписи „Шекуларец засенио Бразилце“, а легендарни Пеле коме се свдело Шекијево дриблање у ритму самбе је у шали изјавио да није могуће да се Шеки није родио у Бразилу. Попларност Драгослава Шекуларца у том времену, могла би се поредити једино са данашњом популарношћу тениског аса Новака Ђоковића.

Од момента када је са 16. година забележио први наступ, одиграо је за Звезду 460. утакмица и у периоду од 1955. До 1969. године освојио седам титула, пет купова и постигао 159. голова. Дебитовао је у државном тиму као лево крило, касније је играо на свим местима у навали. Непосредно после прве утакмице за репрезентацију, учествовао је на Олимпијском турниру 1956. у Мелбурну, а 1958 и 1962. играо је на Светским првенствима у Шведској и Чилеу . Док је у Шведској играо на прве две утакмице (против Француске и Парагваја), четири године касније у Чилеу одиграо је свих шест утакмица и, према многим оценама, био међу најбољим играчима целог првенства. Био је вероватно један од најбољих дриблера у историји југословенског фудбала. Његови непредвидљиви дриблинзи доводили су излуђивали противничке одбрамбене играче, а забележен је и случај једног играча Штутгарта толико слудио да је овај за њим чувајћи га отрчао и на атлетску стазу. На велику жалост навијача играчка каријера му је нагло прекинута после инцидента на утакмици, због које је био кажњен са две године неиграња.

Фудбалску каријеру наставио је као тренер млађих категорија у Звезди. Један је од идејних креатора Звездине златне генерације из 1991. године. Желео је да направи тим од младих и перспективних, али неафирмисаних играча. Предложио је Џајићу да се купују само најбољи млади фудбалери из тадашње Југославије, што је он и прихватио. Преузео је први тим Црвене звезде као тренер у другој половини сезоне 1988/89. Већ у следећој сезони (1989/90), освојио је дуплу круну са великих девет бодова предности у односу на другопласирани Динамо из Загребa (тада су се за победу добијала два бода).

Због физичког обрачуна са службеним лицем, на терену, после меча у Келну у Купу УЕФА, кажњен је са седам мечева забране вођења тима у европским куповима. Управа клуба је због немогућности да Шекуларац води тим у Купу шампиона 1990/91, одлучила да екипу преузме Љупко Петровић који је касније одвео тим до титуле европског првака.

Поред Звезде, Шекуларац је у тренерској каријери водио и ОФК Младеновац, Футскреј Цаст из Мелбурна (од 1986. до 1987.), Ал Наср из Ријада (1992), радио је и у Гватемали у периоду од 1984. до 1985. године, био тренер Америке из Мексика (1990/91), Хајделберг Јунајтеда из Аустралије (1993. године), Атлетико Марбеље (1994/95), Бусана из Јужне Кореје (1996), Обилића (од 1998. до 2000.), где је био и спортски директор 2002. године. Последњи ангажман као тренер је имао у Српским белим орловима из Канаде 2006. године.

О Драгославу Шекларцу могао би се написати роман, који би сасвим сигрно постао бестселер, јер је Шеки и живот као и на терен био непоновљиви шмекер, шаљивџија и бoем, сви су га волели таквог какав је био, а био јединствен са свим својим врлинама и манама. Преживео је Шеки све од тренутака навеће славе и богатства, до тренутака неизвесне егзистенције, али је све то успео да преброди. На терну и животу био је одважан и дрско храбар, а то је особина оних који су судбински предодређени да се упишу у књигу вечности. Драгослав Шекларац је преминуо 5. јануара 2019. године, а сахрањен је Алеји заслужних грађана на новом гробљу у Београду. Љубитељи фудбала и навијачи Црвене Звезде никада га неће заборавити, јер легенде какав је Драгослав Шекуларац Шеки не умиру, њихове звезде не губе сјај вечности.

Ђурица Еделински, Шид

ЗАБАВНО-ИНФОРМАТИВНИ КУТАК

Деца су највеће благо. Све нам
потрошише – Нада Караџић

У шетњи „Цветним тргом „, давних деведесетих, пролазимо мој син и ја крај продаваца бижутерије . мој син је пришао и узео прстен. Питам га: за кога је то? Каже: За Нину, моју девојку. Имао је само седам година.

Није било шансе да одустане и куписмо прстен. Када се вратио из школе питам га: Како је било? Одговори: Бацила је прстен.

Луче ми је тражио кишобран за неку Нину, да не покисне. „Коју Нину?“ – питам у чуду. „Ма знаш коју кево.“ „Ону – прстен? Баци ли мој кишобран, пребићу вас обоје. „Их бре кево, шта ти памтиш..

Нека другарства баш дуго трају ☹ Него, ша сам оно хтела рећи? Пре ће ме примити у УКС, него што ћу постати баба. Хм...мала је баш слатка. „Добро бре баба, олади. Има времена.!

Нада Карацић

ЗАНИМЉИВОСТИ О ПОЉСКОЈ

*Иако смо мислили да има много више факултетски образованих , ипак у пољској 90% Пољака има завршену средњу школу – а то је, веровали или не највиши проценат у целој ЕУ!

*Фредерик Франсоа Шопен тзв.„песник клавира“ који је надимак заслужио специфичним, танананим – готово песничким мелодијама својих композиција рођен је у Пољској.

*У пољском граду Вроцлаву, тзв. Граду мостова, предивне архитектуре и фантастичне, пријатељске атмосфере налази се најстарији ресторан у Европи под називом „Piwnica Swidnicka“.

*Љубитељи моде , изненадиће се да Fashion TV је формирао управо Пољак Мајкл Адам Лисовски.

*Ако смо мислили да је нама тешко због силних ратова, најдужег бомбардовања у Европи итд. Запитајте се, јер можда има и горих случајева. Тако је Пољска у периоду од 1600. До 1945.године нападнута чак 45 пута.

*Име Пољске долази од древног словенског племена Пољана што је означавало скупину људи која је живела у пољима тј. Равницама.

*Пољски језик је други најмногољуднији словенски језик, одмах после руског.

*Марија Склодовска – Кири (1867-1934) била је прва жена – Нобеловац и то за два одвојена поља науке. Била је Пољациња. Као што знамо, њен рад везује се за физику и хемију. Њени

највећи радови: Теорија радиоактивности, техника раздвајања радиоактивних изотопа као и откриће два нова хемијска елемента : Радијума и полонијума. Под њеним назорима, вођена су, прва у свету истраживања о могућности излечења рака помоћу радиоактивности. Спада у једног од оснивача *Радиохемије*.

Приредила Д.Симић

МАЛО ЗДРАВОГ СМЕХА

*

-Хало! Да ли је то полиција?

-Да. Изволите.

-Желим да пријавим насиље у породици.

-Реците.

-Баба ме тера да једем боранију!

(Непознат аутор)

*

Ја и муж се свако вече зарекнемо да ћемо водити животињску љубав. Тако увек и буде.

Он као и увек заспи, као медвед испред Тв-а а, ја ко коза блејим на фејсу до два ујутро.

*

Жан –Паул Сартр седи у биртији и исправља типфлере у свом есеју „Битак и ништо“. До њега долази конобарица и он наручи кафу, али без млека. Конобарица му одговора: „Извињавам се господине, али остали смо без млека. Може и без нечег другог?“

*

Боља времена.

Ни Ентропија није што је некад била.

УДРУЖЕЊЕ ХАЈР- НАШИ КОНТАКТИ:

Уколико сте заинтересовани, да пишете за часопис, можете се јавити гл. И одг. Уреднику, Драгани Симић:
uznhajrkulturnitim@gmail.com; 061 305 35 39

Уколико Вам је потребна помоћ, јер сте жртва насиља можете се обратити на следеће адресе и телефоне:

Београд, Хајрија Рамадани – +381 64 482 95 99; uznhajr@gmail.com

Шид, Драгана Симић- +381 61 305 35 39; uznhajrsid@gmail.com

Аранђеловац, Ана Максић – uznhajrarandjelovac@gmail.com

Лајковац, Александра Пилиповић-uznhajrlajkovac@gmail.com

Трстеник- uznhajrtrstenik@gmail.com

Уколико желите да донирате, или да се прикључите удружењу из хуманитарних разлога – зато што желите да помогнете на неки начин, можете нам се обратити. Сваки вид помоћи прихватамо.

И на крају, будите као што назив нашег удружења „Хајр „ каже :

Х- храбри
А- аутентични
Ј- јединствени
Р- равноправни